

Ας κρατήσουμε το μυαλό μας ανοιχτό (Καραποστόλης Βασίλης, καθηγητής Πολιτισμού και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : Αυγούστου 8, 2017

Είναι πάντα παρήγορο να βλέπει κανείς γύρω του υπάρξεις που επιμένουν να ζουν και δεν παραδίδονται αμαχητί στη φθορά. Ό,τι και να τύχει, θα το αντιμετωπίσουν με μια συσπείρωση των δυνάμεών τους, αυτών που τους έχουν απομείνει. Σε μια από τις τελευταίες νουβέλες του ο Τολστόϊ μιλά για ένα φυτό που ευδοκιμεί στα μέρη του Καυκάσου, ένα γαϊδουράγκαθο που το ονομάζουν «Τάταρο».

Όταν ο ίδιος προσπάθησε μια μέρα να το κόψει, παρόλο που ήταν πολύ προσεκτικός, δοκίμασε την σθεναρή αντίσταση του φυτού. Με όλα τα αγκάθια του και με όλες τις ίνες του κοτσανιού του έδινε στον σφαγέα του να καταλάβει ότι δεν θα υπέκυπτε παρά μόνον αφού θα είχε αγωνιστεί έως εσχάτων. Από το περιστατικό αυτό ο συγγραφέας οδηγήθηκε στην εξιστόρηση του βίου ενός ανθρώπου που η ζωή του βρισκόταν στην άκρη του ξίφους του. Δεν ήταν πολεμόχαρος, ήξερε μόνον να προασπίζεται μαχητικά αυτό που είχε ζωτική σημασία για κείνον.

Δεν είναι τυχαίο που παρόμοια πεισματικά γαϊδουράγκαθα απαντώνται πολύ περισσότερο στην επαρχία, παρά στις πόλεις. Σήμερα οι άνεργοι, οι απολυμένοι, οι πρόωρα συνταξιοδοτημένοι πυκνώνουν στη χώρα μας τις γραμμές ενός στρατού που δεν είναι πια «εφεδρικός», όπως ήταν άλλοτε. Κι αυτό, γιατί η παραγωγή δεν φαίνεται ότι θα τους καλέσει σύντομα και πάλι στις τάξεις της. Σήμερα που όλοι αυτοί οι αθέλγητα άπραγοι πηγαινοέρχονται ανάμεσα στο σπίτι και το καφενείο, γεννιέται αναπόφευκτα το ερώτημα: «όταν σταματάς να εργάζεσαι, σταματάς και να ενεργείς;».

Ερασιτεχνία εναντίον αεργίας

Δεν χρειάζεται να επιδοθεί κανείς σε διαλογισμούς επί του θέματος, ούτε και να καταφύγει σε μελέτες και στατιστικές για να βρει την απάντηση. Εάν αναλογιστεί αυτό που έχει δει αρκετές φορές αρκεί. Θα θυμηθεί ότι είδε την ερασιτεχνία να αμύνεται με πάθος εναντίον της αεργίας. Θα θυμηθεί όλους εκείνους τους ανθρώπους που σε κωμοπόλεις και πόλεις της επαρχίας τον εξέπληξαν κάποτε με την υπομονή και τον ζήλο στρατευμένα σε κάποιου είδους εξερεύνηση.

Το ότι δεν επρόκειτο για επαγγελματική εργασία ή για επιστημονική έρευνα εμπόδιζε

αυτούς τους φιλόπουνους να διεκδικήσουν από τους άλλους κάτι περισσότερο από μια συγκαταβατική επιείκεια. Οι επαΐοντες του άστεως μειδιούσαν συνήθως με τα πονήματά τους, όταν δεν τα κοιτούσαν με μια μετά βίας καλυμμένη περιφρόνηση. Από τη μια υποτίθεται ότι ήταν το επάγγελμα, από την άλλη μια κακομοίρική υποκατηγορία του. Εκεί ήταν που γινόταν το λάθος.

Γιατί ο γνήσιος ερασιτέχνης δεν είναι ένας υποδεέστερος επαγγελματίας, είναι κάποιος που φεύγει από το καλούπι μιας ορισμένης πειθαρχίας για να ακολουθήσει πορεία παράλληλη. Από ένα ένστικτο αυτοπροφύλαξης, μάλλον, αναπτύσσει τη δραστηριότητά του. Δεν επιδιώκει μ' αυτήν να υποκαταστήσει τις δοκιμασμένες μεθόδους εργασίας. Σκοπός του είναι να περιορίσει την κυριαρχία του μηχανικού στοιχείου πάνω του, αφού κατά κανόνα σε κάθε επάγγελμα η μηχανή και ο δικός της ρυθμός επιβάλλονται σε οποιονδήποτε ατομικό βιο-ρυθμό.

Στους αντίποδες αυτής της ισοπέδωσης, θα βρούμε την πανάρχαια επιθυμία των μοχθούντων να υπακούει η εργασία τους αποκλειστικά στις προτεραιότητές τους. Να μοχθείς με την θέλησή σου! Δεν θα έπρεπε να τοποθετήσουμε αυτό το αίτημα σε μια θέση περισσότερο σεβαστή; Κι όμως, επεκράτησε εύκολα η άποψη ότι όσοι αναλίσκονται σε έργα εκτός ωραρίων, γραφείων και κανονισμών, αποτελούν ένα πλήθος αχρήστων από τη σκοπιά της εθνικής οικονομίας.

Οι άσημοι ρέκτες

Υποτιμήθηκε το γεγονός ότι αυτοί οι άσημοι ρέκτες εξοικονομούσαν πόρους κι ενέργεια. Συγκέντρωναν στοιχεία, μαρτυρίες, σημείωναν, κατέγραφαν, ταξινομούσαν. Χάρη σε ακάματους εμπειρικούς φυσιοδίφες, η χλωρίδα και η πανίδα του τόπου δεν περίμεναν τον γεωπόνο, τον ζωολόγο, τον βιοχημικό για να τα εξετάσουν με τις μεθόδους και τα όργανα μιας επιστήμης που έχει πάντα την ανάγκη χρημάτων για να κινηθεί. Το μάτι του αυτοσχέδιου μελετητή ήταν πολύ ανυπόμονο, λαχταρούσε να ψάξει, να δει.

Ο ειδικός μέσα στο εργαστήριο, όταν του ανακοίνωναν ότι τα κονδύλια για την έρευνα στέρεψαν, ότι το κράτος δεν του έστελνε την κινητήρια επιταγή, σήκωνε τα χέρια. Η Ελλάδα πτώχευε βαθμιαία και οι επιστήμονες θρηνολογούσαν. Αλλά την ίδια στιγμή απόμαχοι δημόσιοι υπάλληλοι, στρατιωτικοί, δάσκαλοι, δικαστικοί, ιερείς και πολλοί άλλοι συνέχιζαν να παρατηρούν και να ανιχνεύουν τη φύση, τις ντοπιολαλιές, την ιστορία ή τους θρύλους, με μόνο εφόδιο εκείνη την όρεξη για γνώση που ο Αριστοτέλης την θεωρούσε σαν μια από τις πιο «φυσικές» ανθρώπινες ιδιότητες.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<http://alopsis.gr>

Αν λοιπόν σήμερα οι περιστάσεις εμποδίζουν κάποιον να ασκήσει το επάγγελμά του, ας κάνει το επάγγελμα που προηγήθηκε παντός άλλου: το επάγγελμα να είναι ανθρώπινος. Να τροχίζει δηλαδή και να κρατάει ανοιχτό το μυαλό του σε ό,τι υπάρχει.

Το να σταματήσει να θέλει να γνωρίζει, θα ήταν σημάδι πως η κρίση και οι στενοχώριες της τον σπρώχνουν μέχρι το τελευταίο σκαλί. Ωστόσο, ακόμη και δίπλα απ' αυτό το σκαλί, μένει συνήθως λίγο χώμα. Υπάρχει πάντα η δυνατότητα για τον κακοπαθημένο να μετατοπισθεί προς τα εκεί. Να πάψει να είναι ένα σκουπιδάκι πάνω στο τσιμέντο και να γίνει άνθρωπος-γαϊδουράγκαθο.

(Πηγή: stavroslygeros.gr)